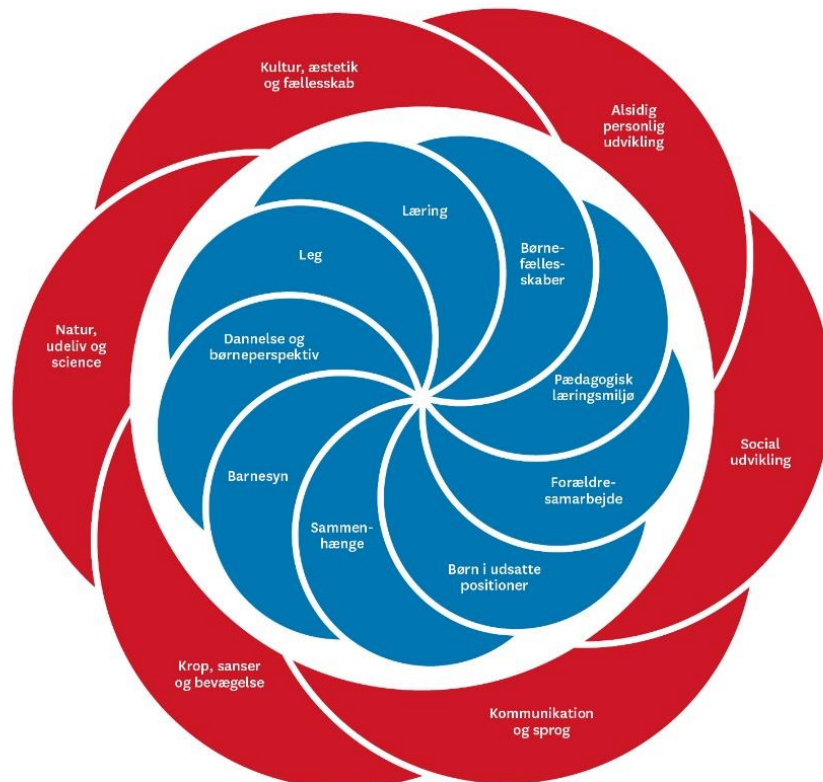

Den styrkede pædagogiske læreplan For Børnehuset Gyvelhøjen

Hvad siger loven?

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde.

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at dagtilbuddene i relation til det pædagogiske arbejde ledes alene med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan og i overensstemmelse med den pædagogiske læreplans børnesyn og brede læringsforståelse.

Dagtilbudslovens § 8, stk.

Børnehuset Gyvelhøjen er en kommunal daginstitution, der er en del af Galten/Låsby Dagtilbud. Vi er normeret til 16 vuggestuebørn og 60 børnehavebørn fordelt på 4 grupper.

Mission og vision i forhold til kerneopgaven

Dagtilbuddets mission:

Vores mission er, at skabe rammerne for "det gode børneliv", hvor det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse er i fokus.

Dagtilbuddets vision:

Vores vision er, at alle børn i Galten/Låsby dagtilbud lærer at mestre livet og at indgå i udviklende fællesskaber.

Dagtilbuddets læringssyn.

I Galten/Låsby dagtilbud har personalet en viden om barnets læring, med udgangspunkt i John Hatties teori om synlig læring. Et af de vigtigste omdrejningspunkter i Synlig læring er, at barnet er bevidst om sin egen læring. Dermed bliver barnet aktiv i sin egen læringsproces, og bliver bevidst om flg.:

- *Hvor skal jeg hen? (hvad er jeg ved at lære?)*
- *Hvor er jeg nu?*
- *Hvad er mit næste skridt?*

En forudsætning for at barnet kan blive læringsbevidst er, at læringen synliggøres og gøres tydelig:

Vi har derfor fokus på at:

- *Have tydelige læringsmål*
- *Have fokus på barnets progression*
- *Bruge feed-back (voksen-barn, barn-barn)*
- *Have et fælles sprog for læringsproces og læringsstrategier*
- *Barnet forstår at læring er en proces, hvor det at fejle er ok*
- *At gøre barnet robust, så det er i stand til at mestre livets udfordringer*
- *Barnet får et udviklende tankesæt, i modsætning til et fixeret tankesæt*
- *Give barnet passende udfordringer, - ud fra nærmeste udviklingszone – (at give*

barnet mulighed for at "wobble")

Læring forstås som en social proces, hvor barnet lærer sig nyt, i et samspil med andre børn og voksne.

Læring foregår hele tiden og overalt i vores hverdag sammen. I daglige rutiner, i leg, i bevægelse og i planlagte aktiviteter.

Børn leger fordi de synes det er sjovt, og fordi de ikke kan lade være.

Institutionens læringsmiljø understøtter barnets naturlige lyst til at udforske og øve sig i at blive bedre til alting. De voksne der brænder for noget, er de voksne der er spændende at være sammen med og som understøtter barnets læring bedst.

Det er det pædagogiske personales ansvar at tilbyde muligheder. At institutionen byder på omsorg og tryghed, som base for et spændende og udfordrende miljø med tid og rum til fordybelse. At der i hverdagen præsenteres ting, der fanger børnenes lyst og interesse, udfordrer deres kreativitet og giver det enkelte barn passende udfordringer. De voksne skal lytte til og støtte børnenes interesser og skabe muligheden for at følge dem, og lade barnet være medbestemmende for sin hverdag.

Forklar mig – og jeg glemmer

Vis mig – og jeg husker

Lad mig prøve – og jeg forstår

Det pædagogiske grundlag:

Beskrivelser af alle temaerne i det pædagogiske grundlag kan findes her:

<https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/den-styrkede-paedagogiske-laereplan-rammer-og-indhold>

Barnesyn:

I børnehuset Gyvelhøjen skal barnesynet være en tydelig del af hverdagens praksis, både i sprog og handling. Det enkelte barn er ligeværdigt, unikt og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre, såvel børn som voksne i et forpligtende fællesskab. I Børnehuset Gyvelhøjen skal alle børn opleve at have betydning, gode venner og nærværende voksne. Vi tager ansvar for fællesskabet, inddrager forskellige perspektiver, herunder også barnets. Barnet skal have plads til at øve sig og vi skal give det enkelte barn tilpas udfordringer og samtidig en oplevelse af at have succes med dets deltagelse.

- Vi respekterer det enkelte barn, dets kulturelle baggrund og dets forskelligheder, ved at give den nødvendige plads og tid til at hvert enkelt barn kan fungere i vores daglige aktiviteter og rutiner.
- Vi giver det enkelte barn plads til at udvikle sig i kendte trygge rammer. Vi ved, at der er meget værdi i de daglige rutiner på stuen og i huset.
- Vi giver det enkelte barn nærvær, tryghed og omsorg i hverdagen, ved at være nærværende og omsorgsfulde voksne, som er til rådighed for barnet og lytter til dets behov.
- Vi giver det enkelte barn enkelte og overskuelige valg. *Det sker i garderoben, i voksenstyret aktiviteter eller når vi guider det enkelte barn i de sammenhænge, det færdes i.*
- Vi ved, at alle børn er forskellige med forskellige behov. Hvert barn bliver udfordret tilpas og alderssvarende i de rammer, vi har på den enkelte stue.
- Vi ved, at hvert enkelt barn har udviklingspotentialer. Vi ser det som vores opgave at udfordre barnet tilpas, så der hele tiden sker positiv udvikling.
- Vi giver det enkelte barn mulighed for medbestemmelse. *Vi giver barnet alderssvarende valgmuligheder i aktiviteter, lege og ved samling.*
- Vi giver det enkelte barn muligheder for at være med i demokratiske beslutninger. Alle børn skal have en følelse af, at deres stemme har værdi. Det giver det enkelte barn

troen på, at det er noget værd i fællesskabet. Vi giver det enkelte barn valgmuligheder i løbet af dagen og vi inddrager det enkelte barn i de beslutninger, der giver mening, for at styrke dets selvværd. *Vi støtter barnet i at turde at stå frem og have sin egen mening.*

- Vi giver det enkelte barn plads, ro og tid til at være barn. Legen har afgørende værdi i sig selv.
- Vi giver det enkelte barn mod på at blive så selvhjulpen som muligt. Vi ser stor værdi i vores daglige rutiner, da barnet kender formen og derved lettere kan tage imod en ny udfordring. *Vi opmuntrer det enkelte barn til at øve sig, smage på maden, tage sit eget tøj på, gå på toilettet, samt inddrager det i de daglige gøremål på stuen og i huset.*
- Vi tager højde for, at børn kan være i en udsat position i kortere eller længere tid og derfor kan have et andet behov end normalt.

Dannelse og børneperspektiv:

I børnehuset Gyvelhøjen skal børn høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Vi er med til at danne barnet til at tage vare på eget liv. Vi er med til at udvikle barnets evne til at indgå i fællesskaber og få en forståelse herfor. Vi skal give barnet erfaringer med at deltage i demokratiske fællesskaber. Vi er opmærksomme på, at læringsmiljøet indarbejdes i alle daglige rutiner og aktiviteter. Vi skal skabe et udviklende miljø præget af omsorg og tryghed, hvor der kommunikeres anerkendende og ligeværdigt med barnet og der tages afsæt i det enkelte barns ressourcer.

- Vi ser vores hverdagsrutiner som noget grundlæggende i barnets dannelse og medbestemmelse. *Samling, stå i kø, garderoben, sangsamlinger og måltiderne.*
- Vi er opmærksomme på, at vi er rollemodeller. Det er vores ansvar at gå forrest og vise børnene, hvordan man løser konflikter og hvordan vi er i dialog med andre. Vi er reflekterende og nysgerrige på egne værdier og erfaringer.
- Vi går forrest og giver barnet udviklingspotentialer. Vi giver det enkelte barn alderssvarende valgmuligheder og udfordrer barnet tilpas i dets hverdag.
- Vi giver det enkelte barn mod på at blive så selvhjulpen som muligt. Vi ser stor værdi i vores daglige rutiner, da barnet kender formen i de daglige rutiner og herved lettere kan tage imod en ny udfordring.
Vi opmuntrer det enkelte barn til at øve sig, smage på maden, tage sit eget tøj på, gå på toilettet, samt inddrager det i de daglige gøremål på stuen og i huset.
- Vi forventer udvikling hos det enkelte barn. Vi giver det enkelte barn alderssvarende udfordringer og er bevidste om, at læring er en proces, hvor det enkelte barn også kan fejle, famle og eksperimentere. Alle processer er vigtige for barnets læring og for udviklingen af robusthed.
- Vi giver det enkelte barn muligheder for at afprøve sine egne grænser og valg, uanset om der er tale om hverdagsituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.
- Vi giver barnet medbestemmelse og indflydelse både i legen og de daglige rutiner.
- Vi har fokus på, at det enkelte barn har tid til at øve sig. Vi er opmærksomme på, at nogle børn har brug for længere tid end andre, før noget er lært.
- Vi griber de input, som børnene kommer med og bruger dem i det videre pædagogiske arbejde. *Hvis nogle børn begynder at bygge hule under et bord, kan vi finde tæpper og hjælpe dem med at videreudvikle legen.*

- Vi skal løbende reflektere over de læringsmiljøer, som barnet færdes i. Udfordrer de barnet nok? Er der plads til legen? Kan barnet deltage i de fællesskaber og rutiner læringsmiljøet kræver af det?
- Vi tager højde for, at børn kan være i en udsat position i kortere eller længere tid og derfor kan have et andet behov end normalt.

Leg:

I børnehuset Gyvelhøjen er legen grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Derfor har legen en afgørende værdig i sig selv og er en vigtig del af barnets dagligdag i Gyvelhøjen.

- Vi skaber rammer til leg, som børnene selv kan udvikle. *I vores læringsmiljøer er der områder og materialer til rådighed til konstruktionslege, kreative lege, regellege og rollelege.*
- Vi stiller forskellige materialer til rådighed for at understøtte og udvikle børns lege både inde og ude. *På børnehavens legeplads har vi paller til rådighed og på begge legepladser er naturens elementer så som pinde, jord, kogler, vand, sand og mudder tilgængelige.*
- Vi bidrager til, at børnene får fælles erfaringer, der inspirerer til forskellige lege og legetemaer. *I vores eventyruger bliver børnene præsenteret for og inspireret til forskellige lege via eventyr.*
- Vi deler børnene op i mindre grupper. *Vi bruger vores legeplads, går tur til biblioteket, tur på en legeplads i nærområdet eller bare en tur ud i det blå. På denne måde skabes der tid og rum til at både børn og voksne kan være mere nærværende sammen.*
- Vi giver børnene tilbud, der er med til at udfordre og udvikle dem. Den voksne kan også give inspiration til børnenes lege. *Vi læser historier, synger sange og fortæller eventyr for børnene og inspirerer dem herved til nye lege.*
- Voksenstyret leg. *Vi er nærværende og tager initiativ til leg, hvor alle børn er velkomne og hvor vi guider og hjælper det enkelte barn, så alle er deltagende.*
- Vi rammesætter indimellem de forskellige legevalgmuligheder, så barnet kan overskue sine valg. *Barnet kan vælge mellem et par lege i stedet for 10 forskellige.*
- Vi understøtter barnets interesse for leg. *Vi er nærværende, guidende og lytter til hvad børnene udtrykker. Vi griber børnenes ideer til, hvordan legen skal udvikle sig.*

Læring:

I børnehuset Gyvelhøjen ser vi at læring sker gennem hele livet. Der sker læring i enhver kontekst, hvor barnet er i relation med andre børn eller voksne. Barnet vil igennem relationer med andre lære noget om sig selv og egne og andres grænser. Igennem relation med andre vil barnet også lære sine emotionelle egenskaber at kende og lære af forholde sig til både glæde, vrede, sorg og lykke.

- Vi er bevidste om den læring, der sker i vores rutiner i hverdagen. *Børnene øver sig i at stå i kø, vente på tur, at man skal have sin flyverdragt på, før man tager sine støvler på.*
- Vi er understøttende i børns læring. *I børnehaven hænger vi billeder op i garderoben af det tøj børnene skal have på ud legepladsen, så de selv kan finde det rigtige tøj frem.*
- Vi er nærværende, både når vi skifter de små børn og når vi hjælper de større børn ved toiletbesøg. *Vi benævner alt overfor barnet og følger barnets initiativ. Vi guider dem i at være selvhjulpne på toilettet.*
- Vi sætter ord på deres selvhjulpnehed. *Jeg kan se, at du øver dig i at lyne din jakke – og nu kan du selv.*
- Vi støtter børnenes tiltro til egne evner. *Vi ser børnenes potentialer og anerkender, at det, de gør, er godt nok.*
- Vi skaber læring igennem sproget. *Vi er verbalt guidende i vores sammenspil med børnene. Vi sætter ord på alt, hvad vi gør.*
- Vi skaber læring gennem den strukturerede og børneinitierede leg. *Vi bruger os selv som rollemodeller. Vi kender børnene og deres individuelle behov. Vi ved, hvornår vi gå foran, ved siden af eller bag ved og hvornår vi skal være støttende og guidende.*
- Vi tilbyder forskellige læringsmiljøer såvel ude som inde. *Vi kan forvandle vores dukkekrog til en guldmine, når vi har om Snehvide og de 7 små dværge. Vi kan gå en tur i nærområdet og finde tegn på forår. Vi kan bygge en raket af gamle papkasser og lege astronauter.*

Børnefællesskaber:

I børnehuset Gyvelhøjen har vi fokus på betydningen af børnefællesskaber og vi har øje for, at det enkelte barn kan udvikle sig i børnefællesskaber, der hjælpes på vej af støttende voksne.

- Vi giver plads til leg med kammerater på tværs af stuerne.
- Vi støtter op om, at børnene må besøge hinandens stuer og at man altid har lov at vende tilbage til sin egen stue og de kendte rammer, hvis man har behov for det.
- Vi støtter op om venskaber på tværs af alder, køn og kultur.
- Vi opmuntrer børnene til at søge nye venskaber og fællesskaber.
Vi støtter vuggestuebørn i at lege med ældre børn i Kernen eller i en af børnehavegrupperne.
- Vi støtter op om børnenes frie legefællesskaber og ser os voksne som støttede guider for de børn, der måtte have brug for hjælp til at indgå i fællesskabet. *En voksen kan sidde i baggrunden, når en gruppe børn leger med Lego. Den voksne har fokus på, at alle børnene har en rolle i dette legefællesskab og kan byde ind med idéer, hvis et barn har svært ved selv at byde ind i legen.*
- Vi holder samling på alle stuer, hvor vi hilser på hinanden, øver os i både at være deltagende og lyttende og er sammen om forskellige emner.
- Vi afholder fredagssamling for hele huset, hvor alle børn mødes om et fælles tredje f.eks. sang.
- Vi arbejder i det daglige ofte i små grupper med børnene, hvilket giver det enkelte barn mulighed for at finde tryghed og venskab i en mindre gruppe.
- Vi ser vores måltider som en vigtig ramme for dannelse af børnefællesskaber. *Børnene sidder i små grupper ved hvert sit bord sammen med 1-2 voksne, hvilket giver gode betingelser for hyggeligt samvær, snakke om stort og småt, legeaftaler og nye venskaber.*
- Vi indgår i samarbejde med de øvrige institutioner i dagtilbuddet omkring vores kommende skolebørn, hvor børnene møder hinanden og har mulighed for at indgå i børnefællesskaber med kommende skolekammerater.

Pædagogisk læringsmiljø:

I børnehuset Gyvelhøjen er det pædagogiske læringsmiljø til stede hele dagen og der arbejdes i alle sammenhænge målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det skal altid tilrettelægges, så det inddrager hensynet til barnets perspektiv, deltagelse i børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forudsætninger.

- Vi har fysiske læringsmiljøer både inde og ude, som giver plads til leg, læring og udvikling. Vi inddrager børnenes perspektiver og følger børnene. Vi udvikler og evaluerer løbende på læringsmiljøet, så der skabes sammenhæng mellem børnegruppens interesser, det enkelte barns læring og udvikling samt læringsmiljøet.
- Vi skaber fysiske rammer til læringsmiljøerne, så der skabes rum i rummet. Vi gør læringsmiljøerne inspirerende og attraktive at lege i og tydeliggør, hvad man kan lege med her. *Fysisk afskærmning – i form af rumdelere, reoler kommoder eller tæpper, så der skabes rum i rummet.*
- I Temauger forandrer vi nogle af læringsmiljøerne, så der er sammenhæng mellem læringsmiljø og tema og vi inspirerer børnene til at lege elementer fra temaerne. *Vi forandrer husets pudrum til en "Eventyrlig hule" eller "Julehule". Vi ændrer et af læringsmiljøerne på stuen med eventyrligt udklædningstøj, eventyrsrekvisitter osv., så der kan leges de aktuelle eventyr.*
- I Gyvelhøjen opstår der spontane læringsrum. *Vi går i pudrummet og læser en bog med en gruppe børn. Vi finder en regnorm på legepladsen og snakker med børnene om, hvad den lever af mm.*
- Vi har et rigt sprogligt miljø i alle typer læringsmiljøer og i vores daglige rutiner. Vi indgår i dialog med børnene og vi er sprogligt guidende i løbet af dagen. Endvidere arbejder sprogkoordinatoren en gang om ugen med de børn, der har brug for en ekstra sproglig indsats.
- Planlagte voksenaktiviteter er også vigtige pædagogiske læringsmiljøer. Aktiviteterne er tilpasset de enkelte børnegruppers forudsætninger og mulighed for deltagelse og/ eller afspejler de temaer eller det fokus, der er i huset eller på stuen. *Sangsamling, kreative aktiviteter, motoriske lege, regellege osv.*
- Vi benytter os af de lokale tilbud i lokalområdet i større eller mindre grupper. *Vi går på tur i nærområdet. Vi tager på tur til Galten/ Skovbys legepladser, bruger biblioteket til at låne bøger, leger og deltager i arrangementer som afholdes her. Vi deltager i lokale arrangementer såsom julegudstjeneste og børnebio.*

Daglige rutiner som pædagogisk læringsmiljø

- Vi vægter de daglige rutiner højt i vores hverdag og har fokus på dem hele dagen. *Toiletbesøg/ bleskift, af- og påklædning i garderoben, spisning, samling på stuen, fællessamling for hele huset, at dække rullebord, oprydning osv.*
- Børnene møder en genkendelighed i de daglige rutiner, altså vi gør det på samme måde hver dag, flere gange om dagen, således at barnet ved, hvad der forventes af det og hvad der venter det i de enkelte rutiner. *Børnene har faste pladser til samling og når vi spiser.*
- Vi prioriterer, at der er tid til de daglige rutiner og giver plads til, at den voksne er nærværende omkring barnet.
- De voksne støtter anerkendende barnet i at øve sig og i at være selvhjulpen. Hermed understøttes/øges barnets selvværd og lysten til at lære nyt. *Den voksne kan sige "Jeg kan se, du øver dig i at tage bukser på" eller "Du har øvet dig – og nu kan du selv".*
- I de daglige rutiner understøtter vi, at børnene kan gebærde sig i et større eller mindre fællesskab. *Barnet øver sig til samling eller fællessamling i at kunne være i centrum, være i ro og lytte til andre og deltage aktivt.*
- Vi tilpasser de daglige rutiner til de enkelte aldersgrupper, således at vores krav og forventninger tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.
- Vi tager højde for, at et barn kan være i en udsat position i kortere eller længere tid og derfor kan have et andet behov end normalt.

Samarbejde med forældre om børns læring:

I børnehuset Gyvelhøjen har vi fokus på at styrke barnets trivsel og læring gennem et godt forældresamarbejde. Et velfungerende forældresamarbejde bygger på en tillidsfuld relation mellem pædagogisk personale og forældre og er præget af åbenhed, dialog og gensidighed. Det skaber sammenhæng i børns liv på tværs af hjem og dagtilbud og øger både det pædagogiske personales og forældres indsigt i barnets liv og udvikling. Vi byder forældre ind i institutionens hverdag og vi forventer, at forældre selv er opsøgende i de forhold, der involverer deres barn og den børnegruppe, som barnet er en del af. Vi har et fælles ansvar for at samarbejdet fungerer.

- Inden opstart i Børnehuset Gyvelhøjen inviterer vi forældre og barn til et besøg, hvor vi viser rundt i huset. Vi spørger ind til barnets vaner og behov og vi fortæller om vores

hverdag, vores rutiner og aktiviteter. Vi udleverer relevante foldere/materialer.
Velkomstfolder, fejring af fødselsdag, søvn mm.

- Vi har fokus på den daglige dialog med forældre ved aflevering og afhentning af deres barn.
- Vi inviterer til en indkøringsamtale, når barnet har gået i institutionen ca. 3 mdr., hvor vi sammen med forældrene samler op på, hvordan opstarten er gået og hvad der fremadrettet skal være fokus på i vores samarbejde omkring barnet.
- Vi er hele tiden løbende i dialog med forældre omkring deres barns trivsel og vi afholder de samtaler, der skal til for at sikre, at barnet får de bedst mulige udviklingsmuligheder hos os. Forældre er altid velkomne til at bede om en samtale, hvis de føler, der er behov for en uddybende dialog om deres barn.
- Vi afholder forskellige arrangementer i løbet af året, hvor vi inviterer forældre til at deltage. Disse giver forældrene et indblik i vores hverdag i institutionen samt er med til at bygge bro mellem institution og hjem.
Bl.a. forældre Kaffe, sommerfest, fællesspisning og julearrangement med luciaoptog.

Børn i udsatte positioner:

I børnehuset Gyvelhøjen arbejder vi ud fra at alle børn er betydningsfulde i vores fællesskab. Børn er forskellige og vi er opmærksomme på det enkelte barns behov. Alle børn kan på et tidspunkt i deres liv komme i en udsat position f.eks. i forbindelse med skilsmisse, dødsfald i familien og lignende. Det kan også være børn med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse eller børn, der i bestemte situationer befinder sig uden for fællesskabet.

- Vi giver plads til at børn er deltagende i vores fællesskaber på forskellige måder. *Det er ok, hvis et barn har brug for at sidde et særligt sted, på en særlig pude eller ved siden af en bestemt voksen for at kunne deltage i en aktivitet.*
- Vi skaber rum til at det enkelte barn kan få en pause væk fra det store fællesskab. *Nogle børn holder en pause på stuen, hvor de leger selv eller med en kammerat, imens alle andre er på legepladsen i middagsstunden.*
- Vi hjælper det enkelte barn med at sætte ord på det, der er svært og med at finde gode løsninger på konflikter.
- Vi er til stede sammen med barnet i leg og hjælper det med at få en rolle i legefællesskabet. *Hvis en gruppe børn leger med udklædningstøj, kan den voksne hjælpe med at sørge for, at alle får roller i legen og er aktivt deltagende.*
- Vi drager omsorg for udsatte børn gennem iværksættelse af lege, som alle børn har glæde af at deltage i. *Den voksnes rolle i f.eks. fodbold kan være at støtte verbalt eller fysisk i legen, for at et udsat barn får mod på at deltage og oplever succes.*
- Vi har fokus på den gode relation til det enkelte barn og eventuelle særlige behov, som er nødvendige for, at barnet trives i fællesskabet. *Den voksne anerkender, hvis et barn har brug for at være lidt på afstand fra en leg et stykke tid og står klar til at hjælpe barnet tilbage i legen, når det er klar igen.*
- Vi arbejder målrettet på at skabe de optimale rammer for barnets trivsel i institutionen i samarbejde med kolleger, forældre samt evt. relevante samarbejdspartnere som f.eks. PPR, sundhedsplejen m.fl.
- Vi tror på, at alle børn har et udviklingspotentiale og vi udfordrer det enkelte barn tilpas, så vi sikrer udvikling for alle.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen:

I børnehuset Gyvelhøjen skaber vi et pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til 0.klasse. Vi øger løbende vores forventninger og udfordringer til børnene med udgangspunkt i det enkelte barn. Vi skaber et læringsmiljø, hvor børnene kan spire og få mod på den nye verden, der venter i skolen.

- I august måned samler vi de ældste børn fra Tissemyrerne og Snudebillerne på Humlebieerne, som er vores storebørnsgruppe. Vi sender primært børn videre til Gyvelhøjskolen og Skovbyskolen efter endt børnehavetid.
- I de daglige rutiner øger vi løbende forventningerne til børnene, så de bliver selvhjulpne og kan navigere med guidning i de daglige rutiner. *Toiletbesøg, at kunne tørre sig selv. I garderoben, at kunne tage tøj på efter årstiden og selv mestre at tage det hele på. Fokus på dannelse i måltiderne, de øver sig i at skære maden ud og spise med kniv og gaffel.*
- Vi har fokus på at skabe sammenhæng mellem læreplanstemaerne, aktiviteterne og børnenes lege. *Vi forandrer læringsmiljøerne efter hvilket tema, vi har. I eventyr har vi udklædningstøj samt effekter, så børnene kan lege eventyr, vi læser eventyr, synger eventyrsange til sangsamling, arbejder kreativt med eventyr, digter historier osv.*
- Hos Humlebieerne skaber vi pædagogiske læringsmiljøer, hvor børnene øver sig i at være i centrum og at kunne stå frem foran de andre. *Sangsamling, hvor børnene synger alene eller til samling, hvor børnene skiftevis skal fortælle om et legetøj.*
- I de pædagogiske læringsmiljøer er der også fokus på, at børnene kan indgå i fællesskaber, hvor de kan sætte egne behov til side, holde sig i ro, fastholde fokus og være lyttende. *I samling, hvor vi øver os i at række hånden op, vente på tur og hjælpes til at acceptere, at i dag var det ikke min tur til at sige noget. At handle i overensstemmelse til den kollektive besked, der er givet, så man efterfølgende eks. tager det tøj på, der er aftalt.*
- Hos Humlebieerne har vi fokus på relationerne og understøtter deltagelse i lege med andre børn samt håndtering af konflikter. *Vi laver legegrupper, hvor vi sætter børnene sammen og skaber rummene, de skal lege i. De voksne deltager efter behov. Ligeledes understøtter vi de børneinitierede lege, hjælper med materiale til legene og giver plads til udviklingen i legene.*
- På Humlebieerne giver vi børnene muligheder for medbestemmelse og demokratisk forståelse. *Vi afholder demokratiske afstemninger om, hvor vi skal hen på tur eller hvilken bog, vi skal læse osv.*
- Hos Humlebieerne har vi fokus på, at de kan møde nye oplevelser og udfordringer og kunne stå på egne ben. *De er på skift dukse – tørrer bordene af – hjælper til med at hente ting i køkkenet, pakker selv deres tøj ud mandag morgen osv.*

- Vi arbejder og understøtter børnene i at være vedholdende i aktiviteter og lege. *De guides i at færdiggøre kreative aktiviteter, vi guider dem videre i at afslutte eller fortsætte lege.*
- På Humlebieerne har vi gennem daglige rutiner og i læringsmiljøerne fokus på at udvikle børnenes nysgerrighed og lyst til at lære over for temaer, bogstaver, tal, mønstre og former. *Samling, genkendelse af navne, leger med rytme i ordene, øver dato og ugedage, børnenes navne i børnehøjde, som de kan bruge til at skrive efter osv.*
- Det pædagogiske personale hos Humlebieerne er hele tiden opmærksomme på børn i udsatte positioner. *Vi samarbejder med forældrene og eksterne parter om særlige indsatser. Skolen deltager i TS-møder og kommer og besøger barnet på Humlebieerne, så de er klædt på til at modtage barnet bedst muligt. Vi tager udgangspunkt i, at det enkelte barn har forskellige behov og udfordringer og tilpasser vores pædagogik efter det.*

Vi har et tæt samarbejde med Humlebieernes forældre om børnenes udvikling, trivsel og læring.

I september afholder vi informationsmøde for forældre, som omhandler, hvad vi arbejder med på stuen og hvordan vi arbejder med det, hvilke forventninger, der er, når børn skal starte i skolen og tydeliggør, at det er samarbejde mellem forældrene og os, at gøre det enkelte barn klar til 0.klasse.

I januar og februar måneder tilbyder vi en samtale til forældrene med fokus på den kommende skolestart, barnets udvikling og den læring vi i fællesskab skal arbejde med i den kommende tid.

Vi laver overleveringspapirer på alle de kommende skolebørn, som sendes til gennemlæsning hos forældrene. Overleveringspapirerne sendes derefter til barnets skole.

I maj/ juni måned er der mundtlig overlevering til skolerne, hvor skole, institution, forældre og evt. eksterne samarbejdspartnere deltager, hvis vi skønner, der er behov for det.

Vi skaber positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen, så de kommende skolebørn får mulighed for at møde hinanden på tværs af dagtilbuddet inden skolestart og indgå i nye relationer. *Vi mødes med de øvrige institutioners storebørnsgrupper i Galten tre gange i løbet af foråret. Børnene deles op i to grupper med henholdsvis børn, der skal starte på Gyvelhøjskolen og børn, der skal starte på Skovbyskolen. I løbet af året besøger vi også de andre institutioners legepladser og mødes på legepladser i Galten.*

- Vi skaber en tryk overgang fra børnehave til skole for både forældre og børn. Vi samarbejder med Skovbyskolen og Gyvelhøjskolen om overgangen. **Gyvelhøjskolen:** *De kommende 0.klasselærere kommer og hilser på børnene i maj måned. I juni måned er de kommende skolebørn på besøg på skolen til en oplevelsesdag. I uge*

32-34 er der en voksen fra hver storebørnsgruppe med i skole og i SFO. Vi samarbejder med 0.klasselærerne om undervisningen i de enkelte 0.klasser og er en del af børnenes tid i SFO'en.

Skovbyskolen: De kommende skolebørn få inden skolestart tilknyttet en makker fra en af de ældre årgange. I maj måned kommer makkeren på besøg i institutionen, så der allerede inden skolestart dannes en relation og skabes tryghed for det kommende skolebarn. I juni måned besøger de kommende skolebørn Skovbyskolen. De vil blive modtaget af deres makker og tilbringe dagen i deres grupper.

- Målet med overgangen er, at den viden personalet i daginstitutionerne har om det enkelte barn gives videre til barnets nye voksne, samt at tilstedeværelsen af trygge, kendte voksne i den nye, store verden giver barnet et trygt møde med det nye skoleliv.

De seks læreplanstemaer

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks læreplanstemaer har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling.

Der er fastsat en indholdsbeskrivelse for hvert læreplanstema, som beskriver de overordnede elementer, som ligger i det enkelte læreplanstema. Herudover er der fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes inden for rammerne af indholdsbeskrivelserne og de pædagogiske mål.

Beskrivelser af de seks læreplanstemaer kan findes her:

<https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/den-styrkede-paedagogiske-laereplan-rammer-og-indhold>

Alsidig personlig udvikling:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet alsidig personlig udvikling, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Til samling snakker vi om vejret og årstiden og vi tager udgangspunkt i det, som børnene gribes af. I garderoben er vi opmærksomme på, at børnene kommer ud i mindre grupper, så der er tid til at øve sig på selvhjulpenhed i en lille gruppe på 4-5 børn sammen med 2 voksne.

Vi synger sange om vejret og årstiderne, vi snakker om sne og snemænd, hvis det er snevejr udenfor, vi snakker om vand og vandpytter, hvis det regner.

Vi italesætter sætninger som "Jeg kan se, at du øver dig i at tage din flyverdragt på. Flot, at du selv fik hånden ind i ærmet".

I planlagte aktiviteter:

Vi deler børnene op i mindre grupper, så vi skaber et overskueligt og inkluderende fællesskab. Alle børn skal opleve sig selv som en vigtig del af et fællesskab. De skal være i et trygt miljø, som giver dem mod på at møde nye udfordringer.

Vi går tur med en lille gruppe og hjælper det barn, der ikke er så tryk ved at skulle forbi et sted, hvor der er larm fra maskiner. Vi siger "Kom, jeg holder dig i hånden, så går vi her på fortovet. Gravemaskinen larmer lidt, men det er bare fordi, den er ved at grave et stort hul. Det er ok".

På stuen hjælper vi det barn, der ikke selv har mod på at hoppe ned på madrassen fra en lille skammel. Vi siger "Jeg holder dig hånden imens. Jeg ved, du kan. Du er så god til at hoppe".

I børneinitieret leg:

Legen i sig selv er en øvelse i at synliggøre barnets egne kompetencer og troen på sig selv. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde. De skal mærke anerkendelse for dem, de er og ikke kun for det, de gør. *Vi snakker med dem om, hvilke følelser de har og hjælper dem med at sige "pyt" til de små ting. Vi trøster dem, hjælper dem med at bearbejde den lidt større modgang og finde nye muligheder. Vi lader børnene selv finde det legetøj frem, som de gerne vil lege med og støtter op om deres leg alene eller med andre børn, enten verbalt eller fysisk.*

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Til samling har vi vejrudsigten, hvor vi snakker om dagens vejr og årstiden og hvilken tøj, skal vi have på ud. Vi har også billeder af dagens tøj hængende i garderoben. I garderoben er vi opmærksomme på, at børnene kommer ud i mindre grupper. Så er der tid til at øve sig på selvhjulpenhed sammen med en støttende voksen.

Vi synger sange om vejret og årstider.

Vi italesætter sætninger som "Jeg kan se, du øver dig i at tage din flyverdragt på. Flot, at du klarede det selv".

I planlagte aktiviteter:

Vi deler børnene op i mindre grupper, så vi skaber et inkluderende fællesskab. Alle børn skal opleve sig selv som en værdifuld del af et fællesskab. De skal være i et trygt miljø, som giver dem mod på at møde nye udfordringer.

Til sangsamling, hvor man øver sig på at turde stille sig op foran de andre og synge en sang.

I børneinitieret leg:

Legen i sig selv er en øvelse på at synliggøre barnets kompetencer og troen på sig selv. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde. De skal mærke anerkendelse for dem, de er og ikke kun for det, de gør. *Vi snakker med dem om, hvilke følelser, vi hver især har og hjælpe dem med at sige "pyt" til de små ting og med at bearbejde den lidt større modgang og finde nye muligheder.*

Social udvikling:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet social udvikling, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Når vi spiser frokost, er barnet sammen med andre børn og voksne i en mindre gruppe. Barnet oplever sig som en del af et fællesskab. Barnet lærer herigennem sociale normer.

I spisegrupperne er vi opmærksomme på, at børnene sidder med andre børn, som de enten har noget til fælles med (alder, køn, udviklingstrin ift. sprog mm.) eller som kan være gode rollemodeller for hinanden (sproglig udvikling, social udvikling mm.) Vi giver barnet tid og ro til at lære at rumme andre børns forskelligheder. Vi skiftes til at tale og lytte til hinanden, vi taler med rolig stemme ved bordet og vi venter på tur ift. at få mad på vores tallerken.

I garderoben er vi opmærksomme på, at børnene kommer ud i mindre grupper. Der skal være tid til at hjælpe det enkelte barn med at øve sig på at blive så selvhjulpent som muligt. Vi er opmærksomme på, hvor det enkelte barns udviklingszone er.

Vi italesætter sætninger som "Hvor er du god til at sætte foden ned i støvlen helt selv" eller "Det er så flot at du selv tog huen af og lagde den ind i rummet".

I planlagte aktiviteter:

I planlagte aktiviteter er det vigtigt, at vi skaber et inkluderende fællesskab. Alle børn skal føle, at de har noget at bidrage med i fællesskabet. Det inkluderende fællesskab åbner for forskellige aktiviteter med forskellige deltagelsesmuligheder.

En sangsamling kan have mange forskellige muligheder for deltagelse: Barnet bestemmer, hvad gravkoen skal grave op. Barnet oplever, at vi er forskellige med forskellige meninger. Barnet får en forståelse for, at vi ikke alle kan eller vil det samme. Barnet oplever, at der er plads til, at man er med på forskellig vis. På cykelture, hvor børnene får en fælles oplevelse og der skabes tætte relationer børnene imellem.

Vi voksne viser indlevelse i aktiviteterne på stuen. Vi er tydelige og nærværende voksne, som børnene gerne vil følge og vi guider de børn, der måtte have brug for hjælp til at kunne deltage.

I børneinitieret leg:

Legen er i sig selv en øvelse i sociale relationer og udvikling. Her udvikler barnet social forståelse, at afkode sociale situationer og tilpasse sine handlinger herefter. Når børnene leger, er vi alt efter deres behov med sammen med børnene eller på sidelinjen. Der er plads til, at barnet kan øve sig på at håndtere uenigheder og konflikter. Barnet skal lære at spejle sig i andres følelser og udvikle empati for andre.

Vi prioriterer legen ved at give den plads og markere dens vigtighed med vores tilstedeværelse. Vi guider og udvikler legen, hjælper børn ind i legen og leger med på børnenes præmisser. Vi arbejder med kropssprog og mimik, blandt andet i sangsamling, hvor vi synger med høj eller lys stemme. Vi lærer børnene at kigge på hinanden og se, når en kammerat er ked af det eller glad.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Når vi spiser frokost er barnet sammen med andre børn og voksen. Barnet oplever et fællesskab. I dette fællesskab lærer vi barnet sociale normer.

I bordgrupperne er vi opmærksomme på, at barnet også sidder med andre børn, de normalt ikke er sammen med eller selv har valgt. Vi giver barnet tid og ro til at lære at rumme andre børns forskelligheder. Vi skiftes til at tale og lytte til hinanden, vi råber ikke ved bordet, vi skiftes til at tage mad.

I garderoben er vi opmærksomme på at, der er tid og voksne til at hjælpe børnene med at øve sig på at blive så selvhjulpne som muligt.

Vi er opmærksomme på, hvor det enkelte barns udviklingszone er. Vi italesætter sætninger som: "Du øver dig" eller "Jeg kan se, du gør dig umage". Vi har billeder af det tøj, børnene skal tage på i garderoben, så barnet altid kan vende tilbage til tavlen, hvis det har glemt, hvad det skulle tage på. Vi er opmærksomme på, at det enkelte barn udvikler sig og trives.

I planlagte aktiviteter:

Når vi voksne planlægger aktiviteter, har vi mulighed for at fremhæve det enkelte barns ressourcer. I planlagte aktiviteter er det vigtigt, at vi skaber et inkluderende fællesskab. Alle børn skal føle, at de har noget at bidrage med i fællesskabet. Det inkluderende fællesskab åbner op for forskellige aktiviteter med forskellige deltagelsesmuligheder.

En sangsamling have mange forskellige muligheder for deltagelse: Barnet bestemmer, hvad gravkøen skal grave op, barnet oplever, at vi er forskellige med forskellige meninger, barnet får en forståelse for, at vi ikke alle kan eller vil det samme. Barnet oplever, at der er plads til, at man er med på forskellig vis. På vores gåture i lokalområdet får børnene en fælles oplevelse og der skabes tætte relationer børnene imellem. De holder i hånd, ser hinanden og lærer, hvordan man skal være sammen i fællesskabet. Vi voksne viser indlevelse i aktiviteterne. Vi er tydelige voksne, som børnene gerne vil følge.

I børneinitieret leg:

Legen er i sig selv en øvelse i sociale relationer. Her udvikler barnet social forståelse, at afkode sociale situationer og tilpasse sine handlinger herefter. Når børnene leger, er vi med sammen med børnene eller på sidelinjen. Der skal være plads til, at barnet kan øve sig på at håndtere uenigheder og konflikter.

Barnet skal spejle sig i andres følelser og udvikle empati for andre.

Vi prioriterer legen ved at give den plads og markere dens vigtighed med vores tilstedeværelse. Vi guider i legen og hjælper med at udvikle den, vi hjælper børn ind i legen og vi leger med på børnenes præmisser.

Vi arbejder med kropssprog og mimik, blandt andet i sangsamling, hvor vi synger vredt eller glad. Vi lærer børnene at kigge på hinanden og se, når en kammerat er ked af det eller glad.

Kommunikation og sprog:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet kommunikation og sprog, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Vi er nærværende overfor barnet, holder blikkontakt og indgår i dialog. Vi er nysgerrige på barnets kommunikation, både den verbale og den non-verbale. Vi taler positivt til og med barnet og opmuntrer det til at deltage. Vi bruger humor og fjoller gerne med sproget sammen med børnene.

Hvis et barn siger "Mor" og ser trist ud efter at have taget afsked med sin mor om morgenen, så siger vi "Det er ok, du savner mor, hun er på arbejde, men hun kommer snart og henter dig igen. Kom og sid hos mig, så kan vi læse en bog sammen".

I planlagte aktiviteter:

Vi bruger konkrete i vores sangsamling, vi forklarer nye ord og gentager dem mange gange. Vi synger langsomt og med tydelig udtale. Vi snakker om det, der skal ske både før, under og efter. Vi læser bøger sammen med børnene og snakker om det, de er optaget af.

Vi synger om Gravkoen, der kommer og graver med sin grab og vi kikker i bøger med billeder af gravkøber og ser små klip på YouTube af en gravko, der graver.

I børneinitieret leg:

Vi guider børnene, udtaler nye og svære ord langsomt og tydeligt. Vi svarer på deres spørgsmål og spørger åbent ind til deres leg og følger barnets initiativ. Vi hjælper børnene med at sætte ord på legen og på at få sagt til og fra overfor andre børn.

Hvis to børn leger med biler og kommer hen til den voksne for at vise deres biler frem, så siger vi "Ja, du leger med biler sammen med Tom. I kører med ambulancerne. De siger Babu-babu".

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Vi er nærværende og vi snakker med barnet om det, som vi er ved lige nu. Vi sætter ord på vores og barnets handlinger og vi guider barnet verbalt, når det har brug for hjælp. Gennem gentagelser og genkendelighed skaber vi ro hos barnet, så det har overskud til at lytte og lære mere sprog.

I garderoben, når et barn har svært ved at få sine støvler på, guider vi barnet trin for trin, sætter ord på de forskellige handlinger og giver os god tid sammen med barnet.

I planlagte aktiviteter:

Vi folder sproget ud, snakker med børnene om nye ord og deres betydning. Vi holder sangsamling, læser bøger med børnene og spiller spil. Vi har sproggrupper for de børn, der har brug for en ekstra indsats omkring deres sproglige udvikling og vi har et tæt samarbejde med talepædagogen, som kommer i huset med jævne mellemrum.

I børneinitieret leg:

Vi skaber læringsrum til børnene, hvor de i små grupper har mulighed for samtale og ro til leg og fordybelse. Vi byder ind i deres leg med åbne spørgsmål, hvis de har behov for hjælp til f.eks. konflikthåndtering eller til at videreudvikle legen.

Hvis to børn diskuterer, hvem der skal være mor i en rolleleg, så siger vi "Hvis Sille er mor, så kan Bitten måske være storesøster? Og så kan storesøster da godt hjælpe mor med at passe babyen og lave mad".

Krop, sanser og bevægelse:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Vi er opmærksomme på, at børnene er så selvhjulpne som muligt i hverdagen.

Når barnet kommer i institutionen, bliver det ikke båret på arm, men går selv ind ad døren, hvis det kan. Børnene tager selv tøj af og på, samt øver sig på at hænge deres tøj op i garderoben. De store vuggestuebørn hjælper også selv til, når de skal skiftes og på toilet. De hælder selv vand i deres glas og øser selv deres mad op på tallerkenen til frokost.

I planlagte aktiviteter:

Børn sanser verdenen gennem kroppen og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen, lægges grundlaget for deres fysiske og psykiske trivsel.

Vi holder sangsamling, hvor vi bruger vores kroppe aktivt i sangene. Vi hopper som en frø, er høje som et hus, lille som en mus eller vi er en gravko, der graver sand op.

Vi laver aktiviteter, der følger årets gang. Vi går med bare tæer i sandet om sommeren, tager på kælketur om vinteren, plukker æbler og laver æblegrød om efteråret og sår og planter i foråret.

I børneinitieret leg:

Vi er opmærksomme på, at børnene får mulighed for at udfordre deres forskellige sanser.

Sammen med børnene planter vi krydderurter og blomster i vores plantekasser. Der duftes og smages på de forskellige krydderurter og blomster.

Vi øver os i, at man selv skal kunne kravle/gå op af bakken, før man kan rutsje, trille eller løbe ned igen.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Vi er opmærksomme på, at børnene er så selvhjulpne som muligt i hverdagen.

Hver dag, når børnene kommer i institutionen, går de selv ind ad døren. De tager selv tøj af og på samt hænger det op i garderoben.

De står i kø til toilettet. Der er lavet nogle store krydser på gulvet med tape og hvert barn kan stille sig på et kryds. På den måde øver de sig på at blive i køen, holde afstand og ikke skubbe til andre børn, imens de venter på deres tur.

I planlagte aktiviteter:

Børn sanser verdenen gennem kroppen og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen, lægges grundlaget for deres fysiske og psykiske trivsel.

Vi holder sangsamling, hvor vi bruger vores kroppe aktivt i sangene. Vi hopper som en frø, er høje som et hus, lille som en mus eller vi er en gravko, der graver sand op. Vi kan også synge med høj stemme, med lys stemme eller imens vi hvisker.

Op til efterårsferien afholder vi motionsuge, som slutter af med et fælles motionsløb.

Vi laver aktiviteter, der følger årets gang. Vi går med bare tæer i sandet om sommeren, tager på kælketur om vinteren, plukker æbler og laver æblegrød om efteråret og sår og planter i foråret.

I børneinitieret leg:

Vi er opmærksomme på at skabe og give børnene mulighed for at bruge deres forskellige sanser og selv lade dem udforske deres grænser. *Sammen med børnene planter vi krydderurter og blomster i vores plantekasser. Der duftes og smages på de forskellige krydderurter og blomster. Børnene bygger og leger med paller, juletræer, grene mm. og udforsker derigennem deres egne evner ift. konstruktion og opfindsomhed.*

Natur, udeliv og science:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet natur, udeliv og science, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

I børneinitieret leg: Vi skaber læringsrum til børnene, hvor de i små grupper har mulighed for samtale og ro til leg og fordybelse. Vi byder ind i deres leg med åbne spørgsmål, hvis de har behov for hjælp til f.eks. konflikthåndtering eller til at videreudvikle legen.

Hvis to børn diskuterer, hvem der skal være mor i en rolleleg, så siger vi "Hvis Sille er mor, så kan Bitten måske være storesøster? Og så kan storesøster da godt hjælpe mor med at passe babyen og lave mad".

I planlagte aktiviteter:

Vi er nysgerrige på naturen omkring os sammen med børnene. Vi laver ting af naturmaterialer, som børnene selv har samlet på tur, vi er undersøgende sammen med børnene på legepladsen ift. forskellige begreber, vi laver aktiviteter, der tager udgangspunkt i årstiderne og vi bruger vores sanser sammen med børnene og sætter ord på undervejs.

Vi planter og sår i vores højbed sammen med børnene og undres sammen over de insekter, sommerfugle og orme, som vi finder undervejs, vi laver kastanjedyr, krans af blade, koglenisser mm., vi snakker om, at en pind være stor/lille, tung/let, kort/lang, tynd/tyk, vi laver vandleg om sommeren og kælketur om vinteren, vi sår og planter om foråret, vi plukker æbler om efteråret og vi går med bare tæer i sand og på græsset, mærker at sne er koldt at røre ved og at det smelter, når vi tager det i hånden og vi dufter nyslået græs og luften, når det lige har regnet.

I børneinitieret leg:

Vi giver børnene mulighed for at inddrage forskellige naturmaterialer i deres lege og vi følger børnenes initiativer og nysgerrighed.

Vi samler pinde, blade og kogler i skoven og tager med tilbage på vores legeplads, hvor børnene selv finder et formål med tingene i deres lege og vi hjælper med at finde ud af navne, levevis mm. på de smådyr, som børnene finder på vores ture og på legepladsen. Vi giver også plads til børnenes "farlige" lege, f.eks. at klatre i træer og fægte med pinde.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

I samlingsstunden snakker vi om vejret og årstiden, hvilket tøj vi skal have på, når vi skal udenfor, vi synger sange om naturen samt snakker med børnene om, hvilken årstid de har fødselsdag. Børnene skiftes til at tælle, hvor mange vi er til samling den pågældende dag – vi voksne er klar med hjælp og støtte, hvis vi oplever, at barnet endnu ikke selv mestrer det.

Til frokost skiftes børnene til at hjælpe med borddækning.

Børnene tæller bestik, glas og tallerkner efter de har fundet ud af, hvor mange vi er på stuen den pågældende dag.

I planlagte aktiviteter:

I planlagte aktiviteter:

Vi er nysgerrige på naturen omkring os sammen med børnene. Vi undersøger sammen med børnene hvor ting kommer fra. Vi laver ting af naturmaterialer, som børnene selv har samlet på tur, vi er undersøgende sammen med børnene på legepladsen ift. forskellige begreber, vi laver aktiviteter, der tager udgangspunkt i årstiderne og vi bruger vores sanser sammen med børnene og sætter ord på undervejs.

I vores høsttema-uger, hvor vi sammen med børnene snakker om og ser film om, hvordan vi får mælk fra køer, vi laver kastanjedyr, krans af blade, koglenisser mm., vi snakker om, at en pind være stor/lille, tung/let, kort/lang, tynd/tyk, vi laver vandleg om sommeren og kælketur om vinteren, vi sår og planter om foråret, vi plukker æbler om efteråret og vi går med bare tæer i sand og på græsset, mærker at sne er koldt at røre ved og at det smelter, når vi tager det i hånden og vi dufter nyslået græs og luften, når det lige har regnet.

I børneinitieret leg:

Vi følger børnenes initiativer/nysgerrighed.

Vi hjælper med at finde ud af navne, levevis mm. på de smådyr, som børnene finder på vores ture og på legepladsen. Vi giver også plads til børnenes "farlige" lege, f.eks. at klatre i træer og fægte med pinde.

Kultur, æstetik og fællesskab:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Ved måltiderne skabes et fællesskab om bordet og det fælles måltid. Vi skaber en kultur og en øvebane for børnene. *Børnene øver sig i at sende maden rundt, bruge kniv og gaffel, vente på hinanden osv. Vi skiftes til at tale og lytte til hinanden, således at der skabes en hyggelig stemning ved bordet.*

Til samlinger har vi fokus på deltagelse i fællesskabet, børnene lærer om kulturen i at række hånden op, vente på tur og være lyttende.

I planlagte aktiviteter:

Vores pædagogiske læringsmiljø er foranderligt og tilpasses efter årstid, højtid, børnegruppe, interesse osv.

De voksne er rollemodeller. Vi går foran og viser vejen. Vi går ved siden af og opmuntrer. Vi går bag ved og giver støtte, hjælper og guider.

Vi har fokus på processerne. Det er her, at børnene eksperimenterer, konstruerer, bliver nysgerrige, sanser, begejstres, bliver frustrerede og udvikles. *De æstetiske processer dokumenteres ved at sætte billeder på gulvet eller i børnehøjde på væggene, så det sammen med de kreative produkter er en fortsat kilde til inspiration i legene og samtalerne.*

I Gyvelhøjen arbejder vi året rundt med traditioner og temaer, som er indsat i vores årshjul. *Høsttema, hvor vi lærer om gamle dage, livet på landet, fra jord til bord, lege med halmballer osv. Karneval i Galten, hvor vi er en del af det store fællesskab i byen, og vi øver rytmik, dans og sang. Bedsteforældredag, hvor vi inviterer bedsteforældre til hygge og aktiviteter. Eventyrlige uger, hvor vi læser eventyr, dramatiserer*

eventyr, synger, leger eventyr osv. Højtider som påske, jul, fastelavn er tilbagevendende traditioner, som bærer præg af kreative processer og produkter, fest, sang og lege.

Vi bruger lokalsamfundets tilbud, biblioteksbesøg, områdets legepladser, Brugsen, biograf osv.

Vi har særligt fokus på Sangsamling, hvor vi leger med rytme og trommer, hvilket fremmer børnenes forståelse for rytme. Vi leger med lyde, får kendskab til forskellige instrumenter, leger med ord og rytme, imiterer den voksne eller et barn, laver sanglege, bruger metoder i sange og meget mere.

Vi har vores egne traditioner, hvor vi i fællesskab med Aktive Forældre inviterer alle forældre til Halloweenfest, julefest, Gyvelhøjens fødselsdag, forældre Kaffe og fællesspisning. Vi skaber sammen et fællesskab, hvor forældre mødes på tværs af familier og kultur, spiser og taler sammen. Børnene udviser stor glæde ved at dele deres institutionsliv med deres familie og hinanden.

I børneinitieret leg:

Vi stiller forskellige materialer til rådighed for at understøtte og udvikle børnenes lege både inde og ude. På legepladsen bygger vi med paller, brædder og rør. Vi bruger naturens elementer, såsom pinde, blade, vand, mudder, blomster, jord og sand. Vi har altid skovle, spande, river osv. tilgængeligt for børnenes leg.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5 årige i Gyvelhøjen de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Ved måltiderne skabes et fællesskab om bordet og det fælles måltid. Vi skaber en kultur og en øvebane for børnene. *Børnene øver sig i at sende maden rundt, bruge kniv og gaffel, vente på hinanden osv. Vi skiftes til at tale og lytte til hinanden, således at der skabes en hyggelig stemning ved bordet.*

Til samlinger har vi fokus på deltagelse i fællesskabet, børnene lærer om kulturen i at række hånden op, vente på tur og være lyttende.

I planlagte aktiviteter:

Vores pædagogiske læringsmiljø er foranderligt og tilpasses efter årstid, højtid, børnegruppe, interesse osv.

De voksne er rollemodeller. Vi går foran og viser vejen. Vi går ved siden af og opmuntrer. Vi går bag ved og giver støtte, hjælper og guider.

Vi har fokus på processerne. Det er her, at børnene eksperimenterer, konstruerer, bliver nysgerrige, sanser, begejstres, bliver frustrerede og udvikles. *De æstetiske processer dokumenteres ved at sætte billeder på gulvet eller i børnehøjde på væggene, så det sammen med de kreative produkter er en fortsat kilde til inspiration i legene og samtalerne.*

I Gyvelhøjen arbejder vi året rundt med traditioner og temaer, som er indsat i vores årshjul. *Høsttema, hvor vi lærer om gamle dage, livet på landet, fra jord til bord, lege med halmballer osv. Karneval i Galten, hvor vi er en del af det store fællesskab i byen, og vi øver rytmik, dans og sang. Bedsteforældredag, hvor vi inviterer bedsteforældre til hygge og aktiviteter. Eventyrlige uger, hvor vi læser eventyr, dramatiserer*

eventyr, synger, leger eventyr osv. Højtider som påske, jul, fastelavn er tilbagevendende traditioner, som bærer præg af kreative processer og produkter, fest, sang og lege.

Vi bruger lokalsamfundets tilbud, biblioteksbesøg, områdets legepladser, Brugsen, biograf osv.

Vi har særligt fokus på Sangsamling, hvor vi leger med rytme og trommer, hvilket fremmer børnenes forståelse for rytme. Vi leger med lyde, får kendskab til forskellige instrumenter, leger med ord og rytme, imiterer den voksne eller et barn, laver sanglege, bruger metoder i sange og meget mere.

Vi har vores egne traditioner, hvor vi i fællesskab med Aktive Forældre inviterer alle forældre til Halloweenfest, julefest, Gyvelhøjens fødselsdag, forældrekafe og fællesspisning. Vi skaber sammen et fællesskab, hvor forældre mødes på tværs af familier og kultur, spiser og taler sammen. Børnene udviser stor glæde ved at dele deres institutionsliv med deres familie og hinanden.

I børneinitieret leg:

Vi stiller forskellige materialer til rådighed for at understøtte og udvikle børnenes lege både inde og ude. På legepladsen bygger vi med paller, brædder og rør. Vi bruger naturens elementer, såsom pinde, blade, vand, mudder, blomster, jord og sand. Vi har altid skovle, spande, river osv. tilgængeligt for børnenes leg.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Evalueringskultur og dokumentation:

Sådan arbejder vi i Gyvelhøjen med at skabe en evalueringskultur:

I Børnehuset Gyvelhøjen vil vi arbejde systematisk med evalueringer og dokumentation. I dette arbejde tages der afsæt i den pædagogiske hverdag, relationer, de daglige rutiner, temaer i huset og traditioner hen over året.

Vi vil arbejde med at skabe en evalueringskultur, som kan være med til at sikre pædagogisk udvikling af læringsmiljøer og bygge bro mellem vores erfaringer og de mål vi sætter os i det pædagogiske arbejde.

I vores evalueringskultur har vi på nuværende tidspunkt fokus på at bruge 3 evalueringsredskaber, så der bliver en genkendelighed og styrkelse i at evaluere og indsamle data.

Relationskemaet:

Gør os bevidste om relationen og kontakten til det enkelte barn. Vi kan her sikre, at alle børn tilbydes tætte, udviklingsstøttende relationer til de voksne i institutionen. *Vi vil komme omkring alle børnene i gruppen 2 gange om året på vores stuemøder.*

Den styrkede SMITTE:

En sammenhæng beskrives og der opsættes max. 2 mål for ønsket udvikling. Der er fokus på inklusion. Der opsættes nogle tiltag, som skal vise tegn på, at man er på vej i den ønskede retning og der afsluttes med en evaluering og en implementering. Smittemodellen er et redskab, som jævnligt skal tages op til revurdering og evaluering og som derfor aldrig afsluttes. *Vi vil have fokus på vores daglige rutiner, udvælge et område og arbejde systematisk med dette.*

En læringskultur:

Vi undersøger handlingen/situationen fra vores dagligdag. Denne viden bruger vi til at understøtte læring i nye handlinger.

Dataindsamling:

Vi benytter os af praksis fortællinger, billeder, video og observationer. Vi bruger den indsamlede data i den styrkede SMITTE.

Der tages billeder/videoer i garderoben med fokus på selvhjulpenhed og at børnene er med i dialogen. Hvad er hyggeligt og fungerer godt og hvad er svært og har plads til forbedring?

Vi evaluerer på stuemøder og p-møder.

Vi arbejder med forskellige måder at dokumentere på.

I dokumentation visualiserer vi vores arbejde i børnehøjde. Vi har fokus på processen. *Vores årlige eventyrtema. Børnene møder eventyret på egen krop, når de er med til at øve det som et skuespil. De ser skuespillet som tilskuere, når de voksne spiller. De får det fortalt og oplever dette som dialogisk læsning og ikke mindst får de det i hænderne, når de er med til at lave elementer fra skuespillet.*

Vi lægger film og billeder op på Aula.

Til fælles temaer bliver der lavet en SMITTE. Den er med til at skabe den røde tråd i det pædagogiske arbejde i hele huset. *Vores årlige motionsuge/motionsdag, hvor der er fælles mål, men forskellige tiltag. Alle er i processer, som er med til at dokumentere vores tradition.*

Inddragelse af lokalsamfundet:

Sådan inddrager vi i Gyvelhøjen lokalsamfundet i arbejdet med at etablere et pædagogisk læringsmiljø:

I Børnehuset Gyvelhøjen har vi øje for, at lokalsamfundet kan bidrage med mange muligheder i vores arbejde med at etablere et pædagogisk læringsmiljø.

Vi benytter os af de lokale tilbud i større og mindre grupper. *Vi går ture i nærmiljøet og benytter os af de lokale legepladser, bruger biblioteket til at låne bøger og deltager i deres arrangementer. Vi deltager i børnebio og kommer i kirken til julegudstjeneste.*

Vi har et samarbejde med den lokale skole og efterskole, hvor vi udvider vores fysiske indendørs læringsmiljø. *Vi benytter aktivitetsrummet på skolen og hallen på efterskolen, hvor der eks. arbejdes med at styrke kroppen via sanser og bevægelse, rytmik og kendskab til gamle lege.*

Vi har også et samarbejde med de nærliggende skoler i sammenhængen til skolestart. *Skolerne besøges i større og mindre grupper, alt efter hvilken skole der er på tale. Målet er at skabe en genkendelighed til det nye, som kommer efter endt børnehavetid.*

Den nærliggende skov byder på et samarbejde med spejderne. *3 uger i sommerhalvåret har vi en børnegruppe i skoven heldags, hvor vi benytter os af spejdernes faciliteter. Der er fuld fokus på natur, udeliv og science, sociale kompetencer og den personlige udvikling. Disse 3 uger med til at danne rammen om et nyt børnefælleskab for denne børnegruppe.*

Vi inviterer de andre institutioner og dagplejen til at benytte vores legeplads og huset i forskellige sammenhænge. *Når der kommer nye børn fra dagplejen, ser vi vigtigheden i, at de får et kendskab til det nye sammen med en kendt voksen. I vores samarbejde på tværs af institutionerne møder de kommende skolebørn hinanden og danner begyndende relationer i forhold til sammenhængen til skolen.*

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

Sådan arbejder vi med det fysiske børnemiljø:

I det fysiske børnemiljø i Børnehuset Gyvelhøjen har vi fokus på at skabe mest mulig rum i rummene til leg, læring, fordybelse og fællesskaber. *Børnene deles ud i mindre faste spisegrupper og i den del af året, hvor det er muligt, kan spisningen foregå på legepladsen med en gruppe.*

I de daglige rutiner er der fokus på støjniveauet. *Der er små grupper i egne garderober ad gangen, så det giver ro og overskuelighed hos børnene og så vi kan være nærværende og guidende sammen med dem.*

Vi indretter grupperummene således, at der er plads til små og større fællesskaber. Der er mulighed for stillesiddende aktiviteter og mulighed for at lege forskellige former for leg. *Rolleleg og konstruktions lege.*

Legepladsen er en medspiller i at højne det fysiske børnemiljø. Her er muligheden for at være fysisk aktiv, for at være kreativ med naturens materialer og for at finde roen i det det fri.

Sådan arbejder vi med det psykiske børnemiljø:

I det psykiske børnemiljø i Børnehuset Gyvelhøjen har vi fokus på at skabe tryghed, omsorg, genkendelighed, glæde og gode relationer i børnegrupperne og hos det enkelte barn. Børnene bliver mødt anerkendende. Der er plads til at blive trøstet, guidet, hjulpet og støttet i det, der kan være svært. Der er plads til forskellige behov ud fra nærmeste udviklings zone.

Der er fokus på, at alle børn får skabt gode relationer. Der arbejdes med, at børnene lærer at rumme forskelligheden og at alle byder ind med noget til fællesskabet. *Stuerne deles op i mindre grupper ud fra den aktivitet eller de processer, som der arbejdes med i gruppen.*

Børnene bliver mødt med forståelse og anerkendelse. *Der italesættes altid, at det er ok at savne mor eller far og at der er dage, hvor det kan være svært at komme ind ad døren, men vi vil passe på dem og hjælpe dem.*

Vi har fokus på det, som fungerer i børnefællesskabet. Vi italesætter og fremhæver den adfærd og de handlinger, som vi gerne vil se.

Sådan arbejder vi med det æstetiske børnemiljø:

I det æstetiske børnemiljø i Børnehuset Gyvelhøjen er vi fælles om at passe på vores rammer og legetøj. Vi arbejder ud fra at placere tingene i børnehøjde. *Det styrker børnene i at være selvhjulpne og selv kunne nå legetøj, bøger, puslespil og diverse kreative ting.*

Vi inddrager børnenes perspektiver og følger børnene. Vi udvikler og evaluerer løbende på læringsmiljøet, så det skaber sammenhæng mellem børnegruppens interesser. Vi skaber fysiske rammer i læringsmiljøerne, så det skaber rum i rummet. Dette gør, at det bliver tydeligt for børnene, hvad man kan lege med hvor og det inspirerer dem i deres egne lege. *Tæpper på gulvet, reoler og rumdelere til at skabe små læringsmiljøer.*

Vi har fokus på selvhjulpnehed i daglige rutiner. *Alle børn kan selv komme på toilettet ved hjælp af skamler.*

De æstetiske processer dokumenteres og visualiseres i børnehøjde. *Der er sat billeder af børnene i forskellige situationer på gulvet i vuggestuen, så børnene ser og oplever sig selv og hinanden i billederne.*

Sådan inddrager vi børnene i deres vurdering af børnemiljøet:

Vi arbejder med læringsmiljøer, som giver mulighed for leg, læring, udvikling og dannelse. Der er fokus på at finde muligheder i de forskellige aktiviteter. *At lege fangeleg og løbe om kap er en udeaktivitet, hvor der er muligheder frem for begrænsninger.*

Vores placering af det åbne køkken midt i huset giver den naturlige duft af, at der bliver lavet noget lækkert mad til måltiderne i løbet af en dag. *Duften kan fortælle børnene, om der er fisk eller suppe til frokost og nybagte boller til eftermiddagsmaden.*

Inddragelse af forældrebestyrelsen:

Sådan inddrages forældrebestyrelsen i forhold til udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan:

Forældrebestyrelsen ønsker ikke at blive inddraget i udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan. Det bliver de faglige fyrtårne i samarbejde med den daglige leder og de øvrige medarbejdere i de enkelte institutioner der står for dette.

Sådan inddrages forældrebestyrelsen i evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan:

Hver enkelt læreplan vil blive drøftet på et bestyrelsesmøde, hvor den daglige leder fra den pågældende institution deltager i mødet. Forældrebestyrelsen vil give feed-back på læreplanen, - set med forældrebriller, og skal godkende de enkelte læreplaner.